

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

5 septembrie 2019*

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie de obligații de întreținere – Regulamentul (CE) nr. 4/2009 – Articolul 3 literele (a) și (d) și articolul 5 – Instanță sesizată cu trei cereri comune referitoare la divorțul părinților unui copil minor, la răspunderea părintească și la obligația de întreținere în favoarea copilului – Declarație a competenței în materie de divorț și a necompetenței în materie de răspundere părintească – Competența de a soluționa cererea privind obligația de întreținere – Instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a pârâtului și în fața căreia acesta se înfățișează”

În cauza C-468/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Judecătoria Constanța (România), prin decizia din 11 iulie 2018, primită de Curte la 18 iulie 2018, în procedura

R

împotriva

P,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnii F. Biltgen, J. Malenovský și C. G. Fernlund (raportor) și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul român, de C. Canțăr, de E. Gane și de A. Voicu, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin, în calitate de agent, asistat de D. Calciu, avocate,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 29 iulie 2019,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: româna.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 literele (a) și (d) și a articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (JO 2009, L 7, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între R, cu reședința în Regatul Unit, pe de o parte, și P, cu reședința în România, pe de altă parte, în legătură cu o cerere referitoare la desfacerea căsătoriei, la plata unei pensii alimentare pentru întreținerea copilului lor minor și la răspunderea părintească.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentului (CE) nr. 2201/2003

- 3 Considerentele (5) și (12) ale Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, rectificare în JO 2013, L 82, p. 63, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183) au următorul cuprins:

„(5) În vederea garantării egalității tuturor copiilor, prezentul regulament reglementează toate hotărârile judecătorești în materia răspunderii părintești, inclusiv măsurile de protecție a copilului, independent de orice legătură cu o procedură matrimonială.

[...]

(12) Temeiurile de competență stabilite prin prezentul regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității. Prin urmare, ar trebui să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul își are reședința obișnuită, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești.”

- 4 Articolul 1 din acest regulament prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind:

- (a) divorțul, separarea de drept și anularea căsătoriei;
- (b) atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești.

[...]

- (3) Prezentul regulament nu se aplică:

[...]

- (e) obligației de întreținere;

[...]”

5 Potrivit articolului 2 punctul 7 din regulamentul menționat:

„În sensul prezentului regulament:

7. «răspundere părintească» înseamnă ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil. Aceasta cuprinde în special încredințarea și dreptul de vizită”.

6 În conformitate cu articolul 3 alineatul (1) litera (b) din același regulament, instanțele judecătorești din statul membru de cetățenie a celor doi soți sunt competente să hotărască în problemele privind divorțul.

7 Articolul 8 din Regulamentul nr. 2201/2003 prevede:

„(1) Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.

(2) Alineatul (1) se aplică sub rezerva dispozițiilor articolelor 9, 10 și 12.”

8 Articolul 12 din acest regulament, intitulat „Prorogare de competență”, prevede:

„(1) Instanțele judecătorești din statul membru care exercită competența în temeiul articolului 3 cu privire la o cerere de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei sunt competente în orice chestiune privind răspunderea părintească în legătură cu această cerere atunci când

(a) cel puțin unul dintre soți exercită răspunderea părintească față de copil

și

(b) competența instanțelor a fost acceptată expres sau în orice alt mod neechivoc de către soți și de către titularii răspunderii părintești, la data sesizării instanței judecătorești, iar aceasta este în interesul superior al copilului.

[...]”

Regulamentul nr. 4/2009

9 În conformitate cu considerentele (1) și (2) ale Regulamentului nr. 4/2009, acesta urmărește adoptarea unor măsuri în domeniul cooperării judiciare în materiile civile care au o incidență transfrontalieră și urmărește în special să favorizeze compatibilitatea normelor aplicabile în statele membre privind conflictul de legi și de competență.

10 Potrivit considerentului (9) al Regulamentului nr. 4/2009:

„Creditorul obligației de întreținere ar trebui să poată obține cu ușurință, într-un stat membru, o hotărâre care va fi mod automat executorie într-un alt stat membru, fără vreo altă formalitate.”

11 Considerentul (15) al acestui regulament enunță:

„În vederea protejării intereselor creditorilor de obligații de întreținere și pentru a favoriza o bună administrare a justiției în cadrul Uniunii Europene, ar trebui adaptate normele referitoare la competență, astfel cum rezultă din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 [al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74)]. Faptul că un pârât își are reședința obișnuită într-un stat terț nu ar trebui să mai aibă drept efect excluderea aplicării normelor comunitare în materie de competență și, de acum înainte, nu ar mai trebui avută în vedere nicio trimitere la legislația națională. Prin urmare, este necesar să se stabilească în prezentul regulament cazurile în care o instanță a unui stat membru poate exercita o competență subsidiară.”

12 Potrivit articolului 2 alineatul (1) punctul 10 din regulamentul menționat, „creditorul” este definit ca fiind „orice persoană fizică căreia i se datorează sau se pretinde că i se datorează întreținere”.

13 Articolul 3 din același regulament prevede:

„Are competența de a hotărî în materie de obligații de întreținere în statele membre:

- (a) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a pârâtului; sau
- (b) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a creditorului; sau
- (c) instanța judecătorească competentă în temeiul legii forului într-o acțiune privind starea persoanei în cazul în care cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți; sau
- (d) instanța judecătorească competentă în temeiul legii forului într-o acțiune privind răspunderea părintească atunci când cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază numai pe cetățenia uneia dintre părți.”

14 Articolul 5 din Regulamentul nr. 4/2009, intitulat „Competență întemeiată pe înfățișarea pârâtului”, prevede:

„Cu excepția cazurilor în care competența este determinată de alte dispoziții ale prezentului regulament, instanța din statul membru în fața căreia se înfățișează pârâtul este competentă. Prezenta dispoziție nu se aplică dacă înfățișarea are drept scop contestarea competenței.”

15 Articolul 10 din acest regulament, intitulat „Verificarea competenței”, prevede:

„Atunci când instanța judecătorească dintr-un stat membru este sesizată într-o cauză cu privire la care nu este competentă în temeiul prezentului regulament, aceasta își declină, din oficiu, competența.”

Dreptul român

16 Potrivit deciziei de trimitere, instanțele române trebuie să își verifice din oficiu competența. Părțile pot însă invoca în orice stadiu al procedurii o excepție de necompetență în fața unei instanțe care s-a declarat competentă, iar aceasta este obligată să o examineze.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 R și P, resortisanți români, s-au căsătorit, la 15 august 2015, în România. Aceștia sunt mama și, respectiv, tatăl unui copil născut la 8 noiembrie 2015, la Belfast (Regatul Unit), unde au locuit înainte de a se separa.
- 18 După separarea lor, în anul 2016, P, tatăl, a revenit în România, în timp ce R, mama, a rămas la Belfast împreună cu copilul.
- 19 Prin cererea introductivă din 29 septembrie 2016, R l-a chemat în judecată pe P la Judecătoria Constanța (România), solicitând desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului la aceasta, încuviințarea exercitării exclusive a răspunderii părintești și obligarea lui P la plata unei pensii de întreținere pentru copil.
- 20 P a contestat competența instanței de trimitere astfel sesizate.
- 21 În temeiul articolului 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 2201/2003, aceasta s-a declarat competentă să se pronunțe cu privire la cererea de divorț, în considerarea cetățeniei soților.
- 22 La 8 iunie 2017, instanța menționată a dispus totuși disjungerea capătului de cerere referitor la exercitarea răspunderii părintești de către mamă și la stabilirea domiciliului copilului la aceasta de cel referitor la plata unei pensii de întreținere în favoarea copilului. În consecință, au fost constituite două noi cauze, corespunzătoare acestor două capete de cerere.
- 23 În ceea ce privește primul capăt de cerere, referitor la exercitarea răspunderii părintești, instanța de trimitere, constatând că nu sunt îndeplinite condițiile prorogării de competență prevăzute la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, în special cea privind interesul superior al copilului, s-a declarat incompetentă. În plus, această instanță a considerat că, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, instanțele din Regatul Unit ar fi competente să se pronunțe cu privire la acest capăt de cerere, din moment ce copilul a avut încă de la naștere reședința obișnuită în acest stat membru. Părțile nu au declarat cale de atac împotriva sentinței prin care instanța de trimitere s-a declarat incompetentă în această privință.
- 24 În ceea ce privește cel de al doilea capăt de cerere, referitor la plata unei pensii de întreținere de către tată în favoarea copilului, instanța de trimitere, în temeiul articolului 3 litera (a) din Regulamentul nr. 4/2009, s-a declarat competentă în considerarea reședinței obișnuite a pârâtului. Această instanță adaugă că, deși P s-a înfățișat fără să invoce o excepție de incompetență pentru acest capăt de cerere, el a dorit, la fel ca R, ca instanța de trimitere să sesizeze Curtea cu titlu preliminar cu o întrebare cu privire la acest subiect.
- 25 Instanța de trimitere împărtășește îndoielile părților în litigiu în fața sa cu privire la propria competență și precizează că, în temeiul dreptului român, poate să își verifice din oficiu competența în orice stadiu al procedurii. Ea ridică problema dacă din Hotărârea din 16 iulie 2015, A (C-184/14, EU:C:2015:479), rezultă că, atunci când o instanță este competentă să se pronunțe cu privire la desfacerea căsătoriei între părinții unui copil minor, iar o altă instanță este competentă să se pronunțe în materie de răspundere părintească față de acest copil, numai această din urmă instanță este competentă să se pronunțe în materia obligației de întreținere în favoarea copilului.
- 26 Instanța de trimitere subliniază că ridică în special problema raportului dintre articolul 3 litera (a) din Regulamentul nr. 4/2009, care desemnează instanța de la locul reședinței obișnuite a pârâtului, articolul 3 litera (d) din acest regulament, care desemnează instanța competentă în materia răspunderii părintești, și articolul 5 din regulamentul menționat, care desemnează competența instanței la care pârâtul s-a înfățișat fără a invoca excepția de incompetență.

27 În aceste condiții, Judecătoria Constanța a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) În cazul în care o instanță dintr-un stat membru este sesizată, printr-o cerere unică, cu trei petite, respectiv desfacerea căsătoriei părinților unui copil minor, răspunderea părintească asupra acestui copil și obligația de întreținere față de același copil, dispozițiile articolului 3 litera (a), ale articolului 3 litera (d) și ale articolului 5 din Regulamentul nr. 4/2009 pot fi interpretate în sensul că instanța de divorț, care este în același timp instanță de la locul reședinței obișnuite a pârâtului și instanță în fața căreia s-a înfățișat pârâtul, poate soluționa cererea privind pensia de întreținere în favoarea copilului, deși s-a declarat necompetentă în materia răspunderii părintești privind acest copil, sau [în sensul că] cererea privind pensia de întreținere poate fi soluționată numai de instanța competentă să judece acțiunea în răspundere părintească față de copil?
- 2) În aceeași situație privind sesizarea instanței naționale, cererea privind pensia de întreținere în favoarea copilului își mai păstrează caracterul accesoriu față de acțiunea privind răspunderea părintească, în sensul articolului 3 litera (d) din acest regulament[?]
- 3) În ipoteza unui răspuns negativ la cea de a doua întrebare, este în interesul superior al minorului ca o instanță dintr-un stat membru competentă în temeiul articolului 3 litera (a) din Regulamentul nr. 4/2009 să soluționeze cererea în materie de obligație de întreținere a părintelui față de copilul minor rezultat din căsătoria ce se solicită a fi desfăcută, în condițiile în care aceeași instanță, în privința exercitării autorității părintești, s-a declarat necompetentă, reținând, cu autoritate de lucru judecat, că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de articolul 12 din [Regulamentul nr. 2201/2003][?]”

Cu privire la întrebările preliminare

- 28 Prin intermediul celor trei întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 literele (a) și (d) și articolul 5 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretate în sensul că, atunci când o instanță dintr-un stat membru este sesizată cu trei cereri comune referitoare la divorțul părinților unui copil minor, la răspunderea părintească față de acest copil și, respectiv, la obligația de întreținere față de acesta, instanța care se pronunță asupra divorțului și care s-a declarat necompetentă să se pronunțe asupra cererii referitoare la răspunderea părintească este totuși competentă să se pronunțe asupra cererii privind obligația de întreținere referitoare la acel copil, din moment ce ea este de asemenea instanța de la locul reședinței obișnuite a pârâtului și instanța în fața căreia acesta s-a înfățișat, sau dacă numai instanța competentă să se pronunțe asupra cererii referitoare la răspunderea părintească față de copil poate să se pronunțe asupra cererii referitoare la obligația de întreținere care îl privește pe acesta.
- 29 Din modul de redactare a articolului 3 din Regulamentul nr. 4/2009, intitulat „Dispoziții generale”, rezultă că acesta stabilește criteriile generale de atribuire a competenței pentru instanțele din statele membre care se pronunță în materie de obligații de întreținere. Aceste criterii sunt alternative, astfel cum atestă utilizarea conjuncției coordonatoare „sau” după expunerea fiecăruia dintre ele (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2015, A, C-184/14, EU:C:2015:479, punctul 34).
- 30 În această privință, trebuie amintit că, întrucât obiectivul Regulamentului nr. 4/2009 constă, astfel cum reiese din considerentul (15) al acestuia, în protejarea interesului creditorului obligației de întreținere, considerat a fi partea cea mai vulnerabilă în cadrul unei acțiuni privind o obligație de întreținere, articolul 3 din regulamentul menționat îi oferă acestuia, atunci când acționează ca reclamant, posibilitatea de a-și introduce cererea prin alegerea altor baze de competență decât cea prevăzută la articolul 3 litera (a) din acest regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Blijdenstein, C-433/01, EU:C:2004:21, punctul 29, precum și Hotărârea din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13, EU:C:2014:2461, punctele 27 și 28).

- 31 Astfel, creditorul obligației de întreținere poate să își introducă cererea fie în fața instanței judecătorești de la locul reședinței obișnuite a pârâtului, în conformitate cu litera (a) a acestui articol 3, fie în fața instanței judecătorești de la locul reședinței obișnuite a creditorului, în conformitate cu litera (b) a articolului menționat, fie, în conformitate cu literele (c) și (d) ale aceluiași articol, atunci când cererea de obligație de întreținere este accesorie unei acțiuni principale referitoare la starea persoanelor, precum o cerere de divorț [litera (c)], sau la răspunderea părintească [litera (d)], în fața instanței judecătorești competente să soluționeze prima sau, respectiv, cea de a doua dintre aceste acțiuni.
- 32 Articolul 5 din Regulamentul nr. 4/2009 prevede, pe de altă parte, competența instanței din statul membru în fața căreia se desfășurează pârâțul, cu excepția cazului în care desfășurarea pârâțului are drept scop contestarea competenței menționate. Astfel cum reiese din termenii „[c]u excepția cazurilor în care competența este determinată de alte dispoziții ale prezentului regulament”, acest articol prevede un temei de competență aplicabil în lipsa, printre altele, a aplicabilității criteriilor de la articolul 3 din acest regulament.
- 33 Astfel, într-o situație precum cea din litigiul principal, instanța de la locul reședinței obișnuite a pârâtului, sesizată de creditorul obligației de întreținere, dispune de competența să se pronunțe asupra cererii în materie de obligații de întreținere în favoarea copilului în temeiul articolului 3 litera (a) din Regulamentul nr. 4/2009. Ea este de asemenea competentă, în temeiul articolului 5 din acest regulament, în calitate de instanță în fața căreia acest pârât s-a desfășurat fără a ridica o excepție de necompetență.
- 34 Instanța de trimitere urmărește să afle însă dacă faptul că ea s-a declarat necompetentă să se pronunțe cu privire la cererea referitoare la răspunderea părintească, privind în special exercitarea autorității părintești și încredințarea, inclusiv locul de reședință a copilului, nu o face necompetentă să se pronunțe asupra cererii privind obligația de întreținere în favoarea acestuia din urmă.
- 35 Astfel cum s-a arătat la punctul 23 din prezenta hotărâre, această instanță subliniază că ea s-a declarat necompetentă să se pronunțe asupra capătului de cerere privind exercitarea răspunderii părintești pentru motivul că nu erau îndeplinite condițiile prorogării de competență prevăzute la articolul 12 din Regulamentul nr. 2201/2003. Ea consideră de asemenea că, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din acest regulament, sunt competente instanțele din Regatul Unit, unde copilul are reședința obișnuită. Pe de altă parte, din decizia de trimitere reiese că instanțele din acest stat membru nu au fost sesizate cu o cerere referitoare la exercitarea răspunderii părintești.
- 36 În această privință, trebuie amintit că, la punctul 40 din Hotărârea din 16 iulie 2015, A (C-184/14, EU:C:2015:479), Curtea a considerat că, prin natura sa, o cerere având ca obiect obligațiile de întreținere față de copiii minori este legată intrinsec de acțiunea în răspundere părintească. De asemenea, Curtea a indicat la punctul 43 din acea hotărâre că instanța competentă să soluționeze acțiunile privind răspunderea părintească este cea mai bine plasată pentru a aprecia *in concreto* mizele cererii având ca obiect o obligație de întreținere în favoarea unui copil, precum și pentru a stabili cuantumul acelei obligații, destinată să contribuie la cheltuielile de întreținere și de educare a copilului, prin adaptarea acesteia în funcție de modul de încredințare stabilit, în comun sau exclusiv, în funcție de dreptul de vizită, de durata acestui drept și de celelalte elemente de natură factuală privind exercitarea răspunderii părintești prezentate în fața sa.
- 37 La capătul raționamentului său, Curtea a declarat, la punctul 48 din hotărârea menționată, că, în cazul în care o instanță dintr-un stat membru este sesizată cu o acțiune privind separarea sau desființarea legăturii conjugale dintre părinții unui copil minor, iar o instanță din alt stat membru este sesizată cu o acțiune privind răspunderea părintească asupra acestui copil, o cerere având ca obiect o obligație de întreținere față de același copil este accesorie numai acțiunii privind răspunderea părintească, în sensul articolului 3 litera (d) din acest regulament.

- 38 Cu toate acestea, nu rezultă din Hotărârea din 16 iulie 2015, A (C-184/14, EU:C:2015:479), că, atunci când, precum în cauza principală, o instanță s-a declarat incompetentă să se pronunțe asupra unei acțiuni referitoare la exercitarea răspunderii părintești față de un copil minor și a desemnat o altă instanță ca fiind competentă să se pronunțe asupra acesteia, numai aceasta din urmă este competentă, în toate cazurile, să se pronunțe cu privire la orice cerere referitoare la obligațiile de întreținere în favoarea acestui copil.
- 39 În această privință, trebuie subliniat că, prin Hotărârea din 16 iulie 2015, A (C-184/14, EU:C:2015:479), Curtea a interpretat numai literele (c) și (d) ale articolului 3 din Regulamentul nr. 4/2009, nu și celelalte criterii de competență prevăzute la acest articol 3 sau la articolul 5 din acest regulament. Aceste alte criterii nu erau relevante în acea cauză din moment ce, spre deosebire de împrejurările de fapt din acțiunea principală, soții, părinți ai copiilor creditorii ai obligației de întreținere, aveau reședința obișnuită în același stat membru precum copiii lor, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 52 din concluzii, și, pe de altă parte, pârâtul se înfățișase la instanța sesizată doar pentru a contesta competența acesteia.
- 40 În consecință, faptul că o instanță s-a declarat incompetentă să se pronunțe asupra unei acțiuni referitoare la exercitarea răspunderii părintești față de un copil minor nu aduce atingere competenței acesteia de a se pronunța asupra unor cereri în materie de obligații de întreținere în favoarea lui dacă această competență poate fi întemeiată, precum în cauza principală, pe articolul 3 litera (a) din Regulamentul nr. 4/2009 sau pe articolul 5 din acest regulament.
- 41 Această concluzie este confirmată de economia și de obiectivele Regulamentului nr. 4/2009.
- 42 În ceea ce privește economia Regulamentului nr. 4/2009, acesta prevede în capitolul II, intitulat „Competență”, ansamblul normelor aplicabile pentru a desemna instanța competentă în materie de obligații de întreținere. Considerentul (15) al acestui regulament enunță în această privință că de acum înainte nu ar mai trebui avută în vedere nicio trimitere la legislația națională în materie de competență, normele care rezultă din regulamentul menționat trebuind să fie considerate exhaustive.
- 43 Astfel, dacă o instanță sesizată cu o cerere în materie de obligații de întreținere față de un copil nu este competentă să se pronunțe cu privire la o acțiune privind răspunderea părintească față de acel copil, trebuie mai întâi să se verifice dacă această instanță este competentă să se pronunțe cu alt titlu în virtutea acestui regulament (Ordonanța din 16 ianuarie 2018, PM, C-604/17, nepublicată, EU:C:2018:10, punctul 33, și Ordonanța din 10 aprilie 2018, CV, C-85/18 PPU, EU:C:2018:220, punctul 55).
- 44 Pe de altă parte, trebuie subliniat că Regulamentul nr. 4/2009 nu prevede posibilitatea pentru o instanță competentă în temeiul uneia dintre dispozițiile sale și sesizată în mod legal cu o cerere să se desesizeze de aceasta în favoarea unei instanțe care, în opinia sa, ar fi mai bine plasată pentru a o soluționa, astfel cum permite în materia răspunderii părintești articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003.
- 45 O astfel de interpretare corespunde în egală măsură obiectivului Regulamentului nr. 4/2009, amintit la punctul 30 din prezenta hotărâre. Astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 59 și 61 din concluzii, regulamentul menționat prevede criterii de competență alternative și neierarhizate, care privilegiază alegerea reclamantului.
- 46 Importanța acestei alegeri în scopul protejării creditorului obligației de întreținere reflectă Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, aprobat în numele Comunității Europene prin Decizia 2009/941/CE a Consiliului din 30 noiembrie 2009 (JO 2009, L 331, p. 17), cu privire la care Curtea a arătat că prezintă legături strânse cu Regulamentul nr. 4/2009 (Hotărârea din 7 iunie 2018, KP, C-83/17, EU:C:2018:408, punctul 49). Curtea a declarat astfel că acest protocol permite creditorului obligației de întreținere, *de facto*, să efectueze o alegere a

legii aplicabile cererii sale în materie de obligații de întreținere, prevăzând că legea forului, iar nu cea a statului în care creditorul are reședința obișnuită, se aplică în mod prioritar în cazul în care acesta își introduce cererea în fața autorității competente de la locul reședinței obișnuite a debitorului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2018, Molk, C-214/17, EU:C:2018:744, punctele 31 și 32).

- 47 O interpretare a Regulamentului nr. 4/2009 potrivit căreia numai instanța competentă în materia răspunderii părintești este competentă să se pronunțe cu privire la o cerere de obligație de întreținere poate să aducă atingere acestei posibilități a creditorului solicitant de întreținere de a alege nu numai instanța competentă, ci și, pe cale de consecință, legea aplicabilă cererii sale.
- 48 Într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, este necesar să se arate că alegerea inițială a părintelui reprezentant al copilului minor creditor al obligației de întreținere de a regrupa toate capetele sale de cerere în fața aceleiași instanțe se lovește de excepția întemeiată pe necompetența instanței sesizate ridicată de pârât și de o hotărâre de necompetență a acestei instanțe, în aplicarea articolului 12 din Regulamentul nr. 2201/2003, în ceea ce privește capătul de cerere privind răspunderea părintească.
- 49 Ținând seama de riscul de a trebui să își formuleze cererile în materie de obligații de întreținere și de răspundere părintească în fața a două instanțe diferite, acest părinte poate dori, în interesul superior al copilului, să își retragă cererea inițială în materie de obligații de întreținere introdusă în fața instanței care se pronunță asupra cererii de divorț pentru ca instanța competentă în materia răspunderii părintești să fie competentă să se pronunțe și cu privire la această cerere în materie de obligații de întreținere.
- 50 Cu toate acestea, părintele menționat poate la fel de bine să dorească, în interesul superior al copilului, să își mențină cererea inițială în materie de obligații de întreținere în favoarea copilului în fața instanței care se pronunță asupra cererii de divorț atunci când aceasta este de asemenea cea de la locul reședinței obișnuite a pârâtului.
- 51 Numeroase considerente, precum cele menționate de domnul avocat general la punctele 65-71 din concluzii, pot motiva o astfel de alegere a creditorului obligației de întreținere, în special posibilitatea de a i se aplica legea forului, în speță legea română, ușurința de a se exprima în limba sa maternă, costurile eventual mai reduse ale procedurii, cunoașterea de către instanța sesizată a capacităților contributive ale pârâtului și eventuala scutire de exequatur.
- 52 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 3 literele (a) și (d) și articolul 5 din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie interpretate în sensul că, atunci când o instanță dintr-un stat membru este sesizată cu o acțiune care cuprinde trei cereri referitoare la divorțul părinților unui copil minor, la răspunderea părintească față de acest copil și, respectiv, la obligația de întreținere față de acesta, instanța care se pronunță asupra divorțului și care s-a declarat necompetentă să se pronunțe asupra cererii referitoare la răspunderea părintească dispune totuși de competența de a se pronunța asupra cererii privind obligația de întreținere referitoare la acel copil atunci când ea este de asemenea instanța de la locul reședinței obișnuite a pârâtului sau instanța în fața căreia acesta s-a înfățișat fără să îi conteste competența.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 53 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 3 literele (a) și (d) și articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere trebuie interpretate în sensul că, atunci când o instanță dintr-un stat membru este sesizată cu o acțiune care cuprinde trei cereri referitoare la divorțul părinților unui copil minor, la răspunderea părintească față de acest copil și, respectiv, la obligația de întreținere față de acesta, instanța care se pronunță asupra divorțului și care s-a declarat incompetentă să se pronunțe asupra cererii referitoare la răspunderea părintească dispune totuși de competența de a se pronunța asupra cererii privind obligația de întreținere referitoare la acel copil atunci când ea este de asemenea instanța de la locul reședinței obișnuite a pârâtului sau instanța în fața căreia acesta s-a înfățișat fără să îi conteste competența.

Prechal

Biltgen

Malenovský

Fernlund

Rossi

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 5 septembrie 2019.

Grefierul

A. Calot Escobar

Președintele Camerei a treia

A. Prechal